

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezés; Eszterházy Pál hg Regensburgban beteg; budapesti napló; honszeret, irodalmi újdonságok, napi események, játékszini krónika, 'sa't.) Kliegl könyvének és szedőgépeinek ügye; magyar tud. társ.; nemzeti casinói közgyűlés; pestne-gyei közgyűlés; takarékpénztár; pesti jótékony nőegyesület; Pestmegye (a' hurokra került szerenésellen éjmadár ügye, 'sa't.) Sopronymegye (az I-ső alispán leköszönt tisztujítás sürgöttetik, megyei körlevelek, 'sa't.); Ugozsamegye (a' honoratiorok szavazhatási ügye, a' dunabalsparti vasut sürgöttetik, az országgyűlési költségek kivétele, temesmegyei sérelem országgyűlésen pártoltatni fog, 'sa't.) felelet békésieknek a' Jelenkor 96 számában közölt unio elleni nyilatkozatukra, erdélyi országgyűlési hírek; 's a' t.) Spanyolország (a' cortes Espartero elhata-kivonat Thiers beszédjéből; 's a' t.) Törökország (Görögország ellen mitsem inditnak; hivataldíjak csökkentése, 's a' t.) Poroszország (lengyelek haladása; 'sa't.) Értesítő. —

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. felsége Leopold főhg gyalogezredbeli őrnagyot Brünnek Antalt erdélyi nemességgel hétfvári mellékuév mellett mélt. díj-menten kegy. megjutalmazni.

Regensburgi hírek szerint Eszterházy Pál hg londoni utjában jan. 11én Regensburgba érvén, azóta egészségi gyöngékedése miatt tovább nem haladhat; mi-nek hírére a' hg neje is oda sietett. E' szerint Austria a' walesi hg keresztelési ün-nepélyén aligha lesz képviselve.

Budapesti napló. Honszeret. (Vége) Korunk némely viszonyai hatalmas annüködnék az önzésre, pedig sirt és a' honszeretnek. Vannak azonban eszközök, köz erényeket 's ezek közt a' haza és társasági köteleességek iránti sze-retet fölkelendők; 's itt a' polgároknak a' közügy előmozdítását munkáló részvétét szükség felizgatni, segédül vevén nevelést, vallást 's más intézkedéseket. Nevelés tehát földolog, mi sok helyen sok iskolában hiányzik. Nyilvános iskolákban igen igen ritkán ügyelnek arra, hogy a' növendékekben olly hajlamokat ébresszenek, mik kiműveltetvén, azokat közérdekek védőjivé tegyék. A' gyermekek társa-sági ösztönével egy iskolatantó sem igen gondol. Nemes egyetértés nemzeti közszellemet föltéte, mely közgyümölcsöket termendő, szabad 's méltóságos statu-s-életet igényel. Üres szertartások 's ezeknek megfelelő rendelet 's alkotvány lehetlenítik a' honszeretet kifejlését 's fölvirágzását, 's elfojtják azt csirájában. Kül-lönös, hogy némely országokban a' társasági viszonyok, nyilvános intézke-dések, az uralkodás és kormányügy ugy szerkesztvék, hogy inkább honérmelmet fojtanak, mint serkentenek. Illy körülmények közt nem esodálhatni, ha kevés ha-zaliui lélek uralkodik az emberekben; 's igaztalan az, ki honszeretlenségről pan-aszkodik akkor, midőn annak oka világos. Ellenben az szinte megfoghatatlan, hogy ottan-ottan a' honszeretnek annyi világos jele van, még is naponkint itt-ott eszmámlik fel. Hibáznak azok, így szól korunk egy nevezetes statusférhija, kik azt képzelik, hogy biztosabban számíthatni honszeretetre 's egyetértésre ott, hol az embert csak magára és a' statusra szorítják. Valami felsőbbnek kell lenni az egye-di haszonnál annak, mi hon-'s alkotványszeretetre gyujt 's közelebbinek a' statu-s-nál, mit sok ismér, ha csak egyes részeiben is, valódiabbnak, mint nyilvános beszédekben ama szép szavak 's cifra kifejezések. Azon férfit fog honszeretet és közvélemény lelkesíteni, kinek hazája 's ennek intézkedési valóságos védőji 's kezesei családjának, mely neki legkedvesb a' világon; azon darab földnek, mit ő édes jörömmel mond sajátjának, melyhez őseit is ezer édes emlék kapcsolá; azon hivatásnak, mire őt becsület ösztönzé, 's mely viszonyinál fogva sok lelkes kor-társsal egyesíti; az egészek, melyhez fontos érdekek esatolják 's mely tagjaitól áldozatot igényel; azon egyesületnek, mely fontos célra alakulva számos érdem-szülte jogon alapszik; végre mindannak, mi különös viszonyainál fogva előtte ked-ves, drága és szent. Honszeretetet családi viszonyokra építeni már a' régi törvény-hozók igyekeztek. Ujabb statusbölcselek, közügy leghőbb lelkesedés iskolájának a' szabad 's önálló életet tartják 's tapasztalás igazolja, hogy azon országokban, hol legnagyobb egyediszabadság van, legállhatatosb honszeretetre találhatni. Semmi sem dolgozik azonban annak annyira ellene mint az öszpontosítási rendszer, mely korunkban, Europa sok részén tulnyomósággal bir's tökéletesen kifejtett. Ha mind a' mellett is honi tűz 's tettek tapasztalhatók, azt az okozza, mivel az emberi ter-mészet kiolthatlan ösztönt érez a' társaságos életre, 's a' társasági erények, mű-veltség 's erkölcsiség haladásával még akkor is gyümölcsre virágoznak, ha ellene, status-intézkedésileg akadályokat gördítenek. Erköltestelenség 's erkölcsromlás mindig 's mindenütt feldúlták a' honszeretetet. Mig a' hajdani Róma tiszta 's rom-latlan, életmódja egyszerű, mértékletes volt, addig a' virágzó honszeretet előtt egy áldozat sem vala nagy és drága a' közjólétért: de mennyire csökkent az a' köztársaság végnapjaiban, midőn az erkölcsromlás jelei már mutatkoztak, a' tör-ténet tanusítja; a' eszázság ideje alatt pedig, midőn zsarnokság 's romlottság te-tőpontját érte, annak utolsó nyoma is elenyészett. A' gazdagság, mely kevés ké-zen forgott, nem közjóra hanem vétekre szolgált; a' nagyok példait kisebbek is követék 's innen magyarázhatni azt, hogyan áshat gyakran sirt erkölcsiségnek a' gazdagság, mi ismét az önzést teszi járványuyá, mely előli a' hazafiságot. — A' napokban, a' Dunafürdőben egy férfiú, mint mondják katonatiszt, lölte magát agyon. — Gizul szerzője jelenleg két opera-textuson és két dramán dolgozik. — Szemere Bertalan jutalmat nyert törvénytudományi pályamunkája a' sajtót már elhagyta. — Január 30 — 31ike közti éjjel Dunánk jege megállott; a' közlekedés mindazáltal a' jég gyöngesége miatt a' rudasfürdő alatt vágott nyílason ladikok-kal történt; de a' mindent merni 's koczkáztatni szerető közönség nem birt sokáig várakozni 's február 2dikán már két helyen kezdett a' jég járni, ámbár még ut sem volt csinálva, melyen némi biztossággal lehetett volna haladni. Az idő langyultával lánchidunkon tüstint folytatandják a' munkát, és a' két pest. oldali zárgát-építéshez fognak, sőt a' 3diknak czölőpjeit is a' budai oldalon (a' duna medrében) beverni kezdendik. — Játékszini krónika: jan. 29ikén „Pókaiak“ dráma 4felv. Szigligetitől; 30ikán „Zsigmond Király álma“ szinj, 4 felv.; 31ikén „Alvajáró“ dalj. 2 felv.; febr. 1sején Fánegy Lajos rendező

jutalmaul bérszünettel „Dionysia“ összetüzogetett mindenféle a' jutalmazott ál-tal halomra gyujtve, cifra és hosszú czimekkel; 2ikán „Tékozló“ bohózat 3 felv.; 3ikén „Bájital“ dalj. 2 felv. 4kén bérszünettel Bartáné jutalmára másodsor „Co-riolan“ dráma 5 felv. Shakspeare után németből ford. Dobrossy és Egressy Gábor. Lendvayné jutalmaul rövid idő mulva „Még van idő“ szinj. jutand szinpadunkra.

(A' m. t. társaság játékszini választmánya munkálkodásairól érte-sítés.) A' mult év utolsó negyedében az említett választmány köv. uj művekkel gyarapítá a' magyar szimutárt: 1) A' „milliomos“, vigj. 4 felv. Toepfer után Láng Ádám. 2) „Néma szerelem“ vigj. 1 felvon. Kotzebue után Gabányi Lajos. 3) „Még van idő“, szinját. németből Fánegy Lajos. 4) „A' kísértet“, vigj. 5 felv. Calderontól, Gries után ford. Gaal. 5) „Zalamancai bíró“ drám. 5. felv. Calderontól, Gries után ford. ugyanaz. 6) „Ki mer, az nyer“ vigj. 2 felv. francziából Forst és Leutner; németből N. és Remellay. 7) „Lakváltoz-tatás“ vigj. 2 felvon. Irta Ancelot asszonyság, fordította Szentel György. 8) „Chivry Diána“ drama 5 felv. Soulié után ford. Egressy Benjamin. Mind e-zen, mind az előbb szerzett 's időnként ki is hirdettet 135 szindarab, leira-tás végett bármely színész társasággal közöltetik alulirt által, Pest, jan. 30. 1842. Dr. S c h e d e l Ferencz titoknok.

Miután a' „Kliegl-könyv“ nyomtatása az annak szerkesztőségétől nem függő 's el sem háriható körülmények miatt föltte lassan haladhat; — kéret-nek az előfizetés-gyűjtésre megbízott hazaifak, hogy a' mennyiben a' keze-iknél levő gyűjtési ivatek még be nem küldötték volna, a' gyűjtést a' közeleb-bi jözsefnapi pesti vásárig folytatni, 's akkor az ivatek, a' gyűjtött üzletek-kegyütt H e c k e n a s t Gusztáv pesti könyvárus és kiadó urhoz bekülde-ni sziveskedjenek. Pest, február 3d. 1842. A' Kliegl-könyv szerkesztősége.

A' Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első takarékpénztár-egyesület folyó 1842ki január 9ik és 23dik napjain tartatott számadásvizsgáló és sza-bálmódosító közgyűléseinek eredményei: 1) A' mult év számadásának előleges vizsgálatával foglalkozott szabályos bizottság tudósításából uj örömmel értete az egyesület, hogy a' lefolyt évben, melyben a' visszafizetések megkezdé-sével az intézet kezeléseinek ismét ujabb — 's most már egész kiterjedésében működő — korszaka nyílt meg, a' növekedő közbizodalommal a' pénztárak ereje is nevezetesen öregbült, mint a' m. évi oct. 1ső napjaig készített 's a' hirla-pokban kihirdetett számadási kivonatokból is látható, egyébiránt a' két pénz-tárnak egész állapotját a' lefolyt 1841ki év végeig berekesztőleg tisztán és részletesen kimutató táblás számadásoknak az intézet költségkinyomatásuk, 's a' pártfogó tektes megye utján a' nm. m. kir. h. tan. 's a' haza minden tör-vényhatóságának megküldetésük 's a' részvényesek közti kiosztatásuk, ugy szin-te magokat e' végett a' hivatalban vagy a' titoknoknál jelentendő közlekedők ré-szére is ingyen kiadatásuk elrendeltetett. 2) Az intézethez kölcsönért beadandó fekvő birtoki összeírásoknak az országosan divatozó szabályos rendtől né-melnyekben eltérve az intézet céljához miképi módosítása feletti munkálatát bemutatván az e' végből kiküldve volt bizottság, annak következtében a' taka-rékpénztárhoz kölcsönért beadandó nemesi birtokösszeírások pontjai a' köz-gyűlés által megállapítva kinyomatni, 's a' magokat jelentendőknek a' titoknok által és a' hivatalban ingyen kiosztatni rendeltettek. 3) a' jobbágy-kölcsön pont-jainak kidolgozására megbízott választmány is beadván tudósítását, annak következtében a' jobbágy-kölcsönöknek a' takarékpénztárból 's ennek erejeig azonnali életbe léptetése elrendeltetett, miszerint: egy mind jó maga viseletét mind szorgalmas és takarékos létét hitelesen kimutatni tudó, ugyszinte adó-beli 's egyéb terheit pontosan lerovó, ezenfelül adósságok 's végrehajtások-tól ment jobbágyok első helyeni betáblázásra, hat évre, részletes vissza-fizetés kikötése mellett hitelesen kimutatandó fekvő értéke — hová a' jobbá-gyi állományokon kívül a' szőlők 's az 1836: Vldik törv. czikk. 1ső §sza ér-telmében megváltott irtványok, a' zselléreknek pedig a' szerzeményföldek, sző-lők 's irtványok számíttatnak — egy negyedrészes becsár erejeig fog az intézet, mindenkor az okleveleknek a' választmány általi szigorú megrostálása után, kölcsönözni. Az e' czim alatti kölcsön feltételeit 's a' folyamodásokhoz mellék-lendő oklevelek leírását magában foglaló jegyzék nyomtatott példányai az in-tézet hivatalában mindennek, ki kívánni fogja, ingyen kiadatik. Megujítja végre az egyesület ezennel a' részvény-kamatfizetéssel eddig elkésett t. cz. rész-vényesekhez azon szives kérelmet: méltóztassanak ebbeli — némelnyekre néz-ve még az első évről is — teljesítettlen kötelezésüknek a' pénznek vagy sze-mélyesen vagy bizományosaik által leendő beküldése mellett minélelőbb eleget tenni 's az igazgatóságot a' szabályok és az aláírási kötelezvény értelmében különben követendő kötelezése teljesítésétől megkímélni. Kelt Pesten január 26kán 1842. F á y András m. k. segédigazgató, Szalay József m. k. titoknok.

A' nemz. Casino téli közgyűlését, a' szabályok értelménél fogva, t. e. január. utolsó vasárnapján ugymint 30kán és rá következő napon, tartá baró Bánffy Pál elnöksége alatt; a' vitatkozások érdekesb eredményei: 1) A' Casino lakásának

további bérlése, a háztulajdonos kereskedőséggel történt egyezkedés szerint ismét négy évre u. m. 1842 szeptember Jakab napjától 1836-ki sz. Jakab napig, évenkénti 6 ezer pengő fr. ha pedig a célba vett bank életbe lépne, s a Casino lakásában változások történének, évenkénti 5000 pengő ft. bérfizetés mellett lön megállapítva. 2) A' casinoi házszerzés iránt néhány évvel ezelőtt nyitott aláírás minden egyes casinoi tag pártolásába ajánlatik; de aláíró csupán csak casinoi tag lehet. 3) A' casinoi részvényeiket nem pontosan fizetőkre nézve határozatott: hogy kiknek 1840 évig bezárólag volna még befizetendő casinoi részdíjak, azok hírlapok által felszólítottassanak, hogy tartozásaikat f. e. majus 1-ő napjaig fizessék be, ellenkező esetben a' választottság által szóbeli per útján fognak arra kényszerítettetni. 4) Patay József helyesen előadott indítványa, hogy gr. Széchenyi István kép-mása az intézet teremében függesztessék ki, a' tisztelt gr. szerény ellenszegülése dacára is, közhatározattá lön. 5) A' nemzeti színházban levő társasági páholy ismét egy évre megtartatni rendeltették. 6) A' casinoi hangversenyekre ismét ezer pengő forint ajánlatott. 7) Titkos szavazás útján szótöbbséggel megválasztottak Igazgatóknak: gr. Forgács Lajos, Hajnik Pál, és gr. Károlyi György. Választottsági tagoknak: gr. Almásy Móricz, Almásy Pál, b. Bánffy Pál, gr. Battyányi Lajos, Burgman Károly, Deresényi Károly, Dubraviczky Simon, Eckstein Rudolf, b. Rötös József, Fáy András, Havas József, Heinrich N. Ján., Hegyesy Péter, Hengelmüller Mihály, Jeszenszky Ignác, Kappel Fridrik, Kapczy Tamás, Karlovsky Zsigmond, gr. Keglevich Gábor, Laczkovich József, Luka Sándor, Lukács Móricz, Majláth György, Nádosy István, Németh István, b. Orczy György, b. Orezy Lajos, Palásthy Victor, Patay József, b. Prónay Albert, gr. Ráday Gedeon, Rosty Albert, Robicsék József, Rudics Dániel, gr. Serényi László, Steinbach Ferencz, Szabó János, gr. Széchenyi István, Szekrényesy Endre, Szerencsy István, Szilasy József, Tasner Antal, gr. Teleki Sámuel, Trefort Ágost, Uzovics János, Ürményi Ferencz, b. Vay Miklós, Wágner Sándor, gr. Zichy Miklós, Zsedényi Eduárd urak. Tasner Antal ur foglalatosságimeg szaporodta miatt a' jegyzőségről leköszönvén, helyébe jegyzőnek Szeniczey Gusztáv választott.

(Toldalék a' pesti közgyűléshez. *) Febr. 1-ő napján oltastatván gr. Keglevich Gábor ő exczáján kir. főtárnokká kinevezetését jelentő k. intézvény, első alispán ur indítványára fényes küldöttség nevezteték ki, az új országzászlósnál tisztelkedendő. A' nm. h. tanácsnak irnokok szaporítását tárgyzó intézvényre kérelem határozatott fölterjesztetni, hogy a' kinevezett 4 irnok 200 f. évi fizetéssel állapítottassék meg. Olvastaték továbbá nádor ő fens. levele, mellyben a' járásokhoz tiszteletbeli esküdteteket nevezett ki. Sopronymegye levele, mellyben a' vaspálya minélelőbbi létesítése végett a' kisajátítást sürgettetni kéri, illő méltánylásra talált. Hont 's Trenesény színtezzen tárgyu körlevelei után szönyegre került H. F. a' p. hírlapi hurokra került éji madár ügye, mint közbotrány kérdése. A' tisztú ügyész véleménye, melly a' törvényszék előbbi ítéletén alapult, közkereset alá kívánta vétetni a' mázolásról gyanúsítottat. A' tárgy érdekessége fölhevíté a' tanácskozás folyamát 's becsödité a' hallgatóságot. 'S ki hitte volna, hogy ilyen ügy fog valaha a' haza kérdéseivel mérlegre tétetni? Ugy tetszett, mintha elvek, 's nem szónokok küzdöttek volna egymás ellenében. A' bírói eljárás és tanuvallomásokból a' gyanu alaposnak látszik. A' tett minden kérdést kétségtelen napfényre hozni, lehetetlen, mert az esetben csak három 's mind a' tettben részes ember levén jelen, több és részrehajlatlan tanút nem állíthatni. Az inas vallomása szerint ő verésre megbizva nem volt, hanem csak azért emelt rá kezét, hogy az egy hónapig lesettél ne szalaszsa el. Az inas a' szbiró által egy hónapi, saját költségén töltendő fogaságra, szenvedés fejében pedig 50 pengő pft-ra 's az orvoslási költségek megtérítésére ítéltetett. Olvastatott H. ur folyamodása is, mellyben kinzóját befogatni kérte. A' bíraskodott szbiró alapos gyanut látott ugyan H. ur ellen, de a' tisztikeresettel fel kívánt hagyatni, minthogy, ha csakugyan vétkesnek találtatnék is, őt már felette súlyos büntetés érte. Voltak azonban többen kik a' mázolatokat közbotránynak tekintvén, ellene keresetet kértek. A' mindinkább hevülő viták közt, mint szokott, egység 's béke nemtőjekint gr. Sz. I. a' mindinkább 's merőbben szemközt álló elvpártok egygyé simítása tekintetéből igen ohajtónak látván az egyszer megtörtént illetlenséget örökre elfeledni, jellemző buzgósággal 's nemeslelkűséggel kölcsönös bizodalom 's kibékülésre kéré a' Rdeket, 'sa' szerény fölhevítés vizhangra talált a' keblekben 's így a' vádolt ellen követelt tisztú kereset elmaradt.

Sopronymegye jan. 10. kezdett közgyűlésének következő közfigyelemre méltó tárgyai valának: 1) első alispán Hügyész Pál megnyitván a' gyűlést előadá, mikép ő a' kir. táblához ülnöknek nevezteték, minélfogvást a' megyétől érzékeny szavakkal búcsút vön, az elnöklést a' megyei pecséttel együtt másod alispán Rohonczy Ignác urnak általadván. Tőle a' tisztú kart 's az egész nemességet több szónok hason érzékeny szavakkal búcsúztatván el, az elnök másod alispán indítványára a' volt első alispánnak több mint egy századnegyedes hű szolgálata jegyző-könyvileg köszönettel méltányoltaték. 2) Szintén az új elnök indítványozá: a' megye első alispánt, ki csak a' nemesség által választathatik, soká nem nélkülözhetvén, az örökös főispánt tisztválasztásra megkérteni; örömmel értesültek azonban a' Rdek a' lelépett első alispán előadásából, mikép a' hgfőispán jövő mártiusb., önelnöklete alatt tartandó gyűlésben szándékozik a' tisztválasztás napját kijelölni: mire a' főispánnak megelőző gondoskodásáért köszönőlevél rendeltetett. 3) Mig e' szerint az első alispáni szék betöltetnék, fenyítő törvényszéki elnökké Konkoly László, a' gyge volt másod alispánja, választott. 4) Következtek a' megyei körlevelek, mik közül Fejérvé a' gyorsírók 's Erdély egyesítése iránt pár-

*) Az Igazítás. A' Jelenkor előbbi (10ik) száma első hasábján a' 22 és 24dik sor alólól fölfele végső kiigazítás után a' szerkesztőség hibája nélkül sajátóba vételkor egymással fölcseréltetett 's így értelmelenséget szült, mit is ennélfogva így szükség helyes értelművé igazítani: „a' nm. helytartó tanács által fájdalommal értesült arról, mikép Pest Rdei fenemlített határozatokkal a' javítasokat országos választmányokra bízó 1791: 67. és a' törvények szerinti eljárást parancsoló 1791: 16ki cikknek szentségét megvetve 's Verbóczy II. r. 3. és III. r. 2. ezim 'sat. a' 27dik sorban ő felsége szó után olvastassék: a', a' 28ik sorban a' kénsze mint fölőslég kihagyandó.

toltatván a' fens. nádorhoz felírás 's Erdélyhez felszólítás határozatott, Borsodé a' papi javak és Csanádé a' mézarszéki jog eltörlesztése iránt az országgyűlési választmányra bízoték, Pestének következtében a' ref. főisk. adakozás-gyűjtés, a' megyei szbiráknak kötelességül tétetett; végre Beregé a' hónapok magy. neveit tárgyzó nem pártoltatott, hanem a' laibachi sérelmet panaszló levelére ő felségéhez felírás határozatott, miszerint a' magyar utleveleknek viszonzóság elvénél fogva biztosság eszközöltessék. 5) Soprony város felszólítása következtében, miszerint ő felségét arra, hogy b. Sina a' bécsgyőri vasut Magyarországbani folytatására kényszerítettessék, a' bécsriesti vonal pedig hazánkon keresztül vitessék, kívánja megkérteni; a' RR mellőzve a' bécsgyőri vasut ügyét, mint mellynek építetetésére senkit nem kényszeríthetni, a' bécsriestit vevék buzgó ótalmuk alá, 's annak hazánkon átvetése végett fels. királyunkhoz 's nádor ő felségéhez esedező küldöttségek neveztetek. A' Bécsbe rendeltnek elnöke gr. Széchenyi Lajos, szónoka Nagy Pál; a' Budára rendeltnek elnöke Széchenyi István gr. tagjai pedig Deák Ferencz és Bezeredy István. 6) Tudomásul vétettek: Pestmegyének a' balparti vasut iránti körlevele, valamint a' m. akadémiaé 's gazd. egyesületé is; Vasmege börtönét ismértelő levele az országgyűlési választmányhoz utasított. 7) Részvételt fogadtattak az iparegyesület 's Kisfaludy-társaság aláírásai iver. 8) Törvényszéki tbirácul a' m. évek felkiáltással újból megválasztottak. 9) A' Poroszország által tervezett vámszövetség üdvös hatása kétséget nem szenvedvén (?), Niczky S. indítványára küldöttség nevezteték véleményadás végett: czélszerű lenne é hazánknak hozzájárulni, vagy nem?

Ugoesa gyének jan. 26 és 27ik napjain tartott rendkívüli közgyűlésében, mellyet megelőzőleg elnök alispán szives volt a' tbirákat 's tisztviselőket meghívó leveleiben, a' felveendő tárgyak kivonatát közleni, szönyegre került a' nm. hely. Tanácsnak azon intézvénye, melly szerint ő felsége nevében jelentést kíván a' megyétől: mi alapokonál fogva engedett a' kebelbeli honoratoroknak tisztválasztó szavazatot? nagy volt a' meggyőző okok száma a' m. é. ő s z h ó i közgyűlésben, melly a' többséget ezen engedélyre bír 's mind ezen okokat, mellyek különben a' hazában már igen ismértetesek, egyelőre mind be kívánák némmelnyek a' válasz-felírás foglaltatni, de a' többség elégnék találta a' határozat támogatására azt mondani, mikép a' megye ez engedélyt a' kor kívánatának ismerve el, annak annál kevésbbé látta jónak ellenállani, mivel benne legkisebb alkotvány-elleniséget sem talált, sőt üdvösnek azt, hogy ez eszme addig is, míg törvény által szentesítettik, a' népeletben minél nagyobb népszerűséget nyerjen. — Az új bankjegyek tárgyában kelt helytartósági körlevél — fölőleszté azon pium desideriumnak lenni ma hónap talán megszűnő eszmét, hogy e' nemzetnek, mellynek ősi földje annyi kincsnek lehet dús forrása 's mellynek bérczeiben annyi a' nemes 's valódi értékű érez, egy bankja legyen, mellynek ügye — egyik ezen hazának anyagi oldalait leginkább emelendőkül — legközelebb országgyűlésen e' megye által melegen fog pártoltatni, jelenleg a' végett kéretvén meg a' fentisztelt kormányzék a' kijelölt beváltási helyektől távolsága miatt, a' kebelbeli tiszaujlaki sóhivatalt is olyannak rendelni méltóztassék. — Megyénk a' balparti vaspálya pártolója levén, Pest Rdeinek atyafiságos megkeresésére megkérte a' nm. h. tanácsot, miszerint az érdeklét vaspálya építésének, mellyből fejlődő kereskedésünkre annyi jó járulhat, minélelőbb elkezdhetését eszközölni kegyeskedjék. — Keserű érzést gerjeszte bennünk a' hazaszerte ismértetes temesmegyei körlevél tartalma; mi fájhat békeszerető polgárnak élesebben, mint midőn az, kit saját bátorságára annyi áldozattal tart fen, mint zsarnok kegyetlenkedik a' honpolgáron, 's pedig olyan, kinek születésétől is több humanitást méltán lehetne várni! — mi a' kívánatot országgyűlésen pártolandjuk. — Szönyegre kerülvén egy sommás osztályi választmány iránt való folyamodás — ennek folytában tett azon indítvány, miszerint a' csekélyebb értékű örökségeknél 3 választmányi tag a' sok napi béri, fogati 's élelmezési, a' kisebb tömegeket nagyon is csökkentő, költségek kiméltése végett bíráskodhassék, az országgyűlési tárgyakkal foglalkozó biztossághoz véleményadás végett álltattetett. Bemutatott a' megyének az 1840ik évi orsz. gyűlés 6500 néhány pfta rugó költségeinek részletes felosztását tárgyzó számvevői munkát, szerinte egy nemesi főre egy fr. a' curiakra osztály szerint 6 f. 3 f. 2 f. 1 f. telekre 12, 15 kr. holdföldre 2 1/2 kr. malmokra 30 f. 15 f. 6 f. 3 fr. — kész jövedelemre egy forintól 2 kr. esik p. — ezen munkát haladék nélküli átnézésre küldöttségre bizatván, a' külön részek egyik felének február, másik felének pedig auguszt. végeig leendő mulhatlan befizetése határozatott meg; — mert az egyszerre befizetés szegényebb sorsu nemes atyánklainak kivált e' mostoha esztendőben valóban nehéz áldozat lett volna. — Kis megyékben naponkint érezhetőbb lesz a' terhek súlyából származó nyugtalanság, mert habár közügyi tekintetben szent az: hogy a' municipalitások egyenlő jogokkal birjanak, nincs igazság és közgazgatás tekintetében egyegy káros intézet, mint az, hogy a' megyék aránytalanul levén felosztva, a' kisebbek, kivált a' bennök lakó szegény köz nép a' háziadónak terhes költségeivel annyira nyomva van, hogy e' miatt nemcsak a' hadi adónak roppant restantiái nehezdednek rája, de anyagi sőt művelődési tekintetben is annyira elmarad, hogy míg a' törvényhozás a' megyék kiegyenlítésé felől nem rendelkezik, e' valóban figyelmet érdemlő baj orvosolva nem lesz; nem is lehet már messze az idő, mellyben az ösök e' fonák felosztása — jelen igazságos 's emberszerető, a' hazának minden egyes részét egyaránt felvirágtatni ohajtó, nemzedék foruma előtt osztályigazítás által javítottassék ki, — folyó hadi adója megyénknek 8405 f. 52 kr. — restantiák 23641 fr. — házi adó pedig 14740 f. 16 kr. teszen, — pedig 40 ezer adózó népességünknak majd fele sovány bérczek közt lakik, hol a' földműves fadaralmát nem mindig szokta gazdag áldás jutalmazni. —

Sz a r v a s r ó l: (Felelet békésieknek, a' Jelenkor 96ik számában közlött unio elleni nyilatkozatukra. *) Midőn a' Jelenkor 96. számában bizonyos békésieknek unio elleni nyilatkozatát olvasám, hideg futott keresztül ereimben, mint-ha esontha haraptam volna. Megvallom értekezést illy modorban 's illy szellemben rég nem láttak szemeim, rég nem hallottak füleim, hiában keressz abban életet, hiában logikát. Mintha nem mernének szembeszállani a' közvéleménnyel, kerítés mögül szórják rég elcsépelet szalmájokat a' haladó erőnek szemébe 's mint-

*) Ezen már több het előtt érkezett feleletet csak most közölhettem a' szerk.

ha szegyenlenek egyenruhájokat, aláretz alatt lépnek a' nyilvánosság sorompójába, lépnek ki mint vértanúja' késleltetés rendszerének, eltökélten tűrni, bár minek nevezze őket el a' világ. Okoskodásuk ezérna-váza ez: mind, a' mi nem egészen korszerű 's a' nemzet főfeladatának akadályá 's önösségünket sérti, dugába dől; az unio eszméje nem egészen korszerű 's a' nemzeti főfeladatnak ellene van 's az egész iskolai közalapítványok tekintetéből egymásközti féltékenységet gerjeszt: tehát az unio nem lesz meg. Ezen syllogismus a' Barbara celarent' nem tudom melyik kaptafájára készült, de annyi bizonyos, hogy benne a' logika sántikál. Én a' pars minor tagadom 's annak ellenében nem mulasztom el saját véleményemet kinyilatkoztatni. Hogy valaki az ellen protestáljon, mit a' nagyobb rész korszerűnek elősmérvén ohajt, ott ugyan nem elég pusztá tagadás, ott erős bizonyító okok kívántatnak, melyek ama' nagyobb részt ellenkező meggyőződésre bírassák, különben a' protestálás, ha pusztai szó gyanánt el nem hangzik, legföljebb rosálást von maga után. Hogy pedig tekintve bár sorban a' hitfelekezeteket, mindenütt valódi lelkesedést tapasztalunk az unio mellett, 's lámssuk. Egyes eseteket figyelembe nem véve, melyeket könnyű ellenkező tényekkel megczafolni, először is fordítsuk szemünket az ágostai értelmesség géczára, az egyetemes gyűlésre. Hallánk-é az ágostai hitűek közgyűlésében csak egy, uniót ellenző hangot, pedig ott mindenki egyháza tiszta meggyőződéséből eredt utasítása szellemében nyilatkozott e' nemzeti ügy mellett, avagy nem e' közgyűlést kell-é tekintenünk az ágostaiak részéről a' közvélemény organumának? De az uniót más részről a' reformátusok is ohajlják 's korszerűnek ösmérik el. A' dunamelléki kerületről szó sines, honszerte isméretes Nyáry Pálnak a' gen. conventen tett derék vallomása; a' tiszánimeni kerület nem idegen az egyesülettől, sőt az uniót a' miskolci kétfelkezet lyceumainak összeforrasztásával elkezdni jónak véli; de a' tiszántuli helyvét vallásu kerület is egyházvidékekkint igazolá követneinek a' gen. conventen történt vonakodását, egyesenes kikélvén ellene, mert az nem volta a' közvélemény szava, csupán irány adatott általa a' közvéleménynek és az érmelléki egyházvidék igen is ovást tett a' superintendencia előtt minden illy fontos kérdés iránti intézkedés ellen, de hiszem nem azért, mivel e' tárgy felől eleve meg nem kérdeztették, hanem mert a' kerület követeli az egyházvidék meggyőződésével homlokegyenest eselekedtek, midőn meg akarák kötni a' világ kerekét. Hasonlót eselekedtek a' bihari egyházvidék, mit talán nem tesz vala, ha a' superintendencia az egyházvidék kedve szerint járt volna el tiszteben; a' kis-vasványi egyház a' tiszántuli superintendencia főfelügyelőjét, utasítási ellenében saját keble vonzalmának követésére hivatalosan megkérte: 93 anya-ekklézsiából álló felső-szabolcsi — 's az abauji egyházvidék is egyesülni ohajt, sok egyház kiesinyben hozzá is nyult már a' nagy feladathoz, Szent-Péter szívesen kinyitotta templomát az ágostai vallásuaknak, és már tán Debreczenben sem mondják nemzetiség — elleni merénynek az uniót, 's mi történik? a' békési békésiek — nem tudom, kit kelljen itt értenem tulajdonképen — korszerűségét tagadják az eszmének 's elhatározott hangon — hogy az embernek szinte keble reng — jósolják hogy az unio nem lesz meg! Korszerűtlen 's lehetetlennek állítják az uniót, 's borzasztó ellenmondással ók az uniót, még tágasb értelemben mint mi ohajljuk, sikerültnek mondják egy részről 's más részről az uniót ohajlják sőt még egyesülési módokat is ajánlgatnak. Mert azt mondják: „nines szó a' mivelte keblükről, mert hiszünk, mikép a' vallás főeszméire nézve azok egymásközti rég egyesültek.“ Miután én egy nagy kérdőjelet bátor vagyok tenni, tudván azt, hogy épen a' philosophusok azok, kiknél legritkább az egyértelműség, vagy nem tudják-é, hogy Hegel egészen új és saját tant hirdete a' halhatatlanságról? A' békésiek szerint tehát csak a' mivelte osztlály tartoznék az unio nagy kérdése alá, de ezt nevetlennek mondják, mely a' magyar nyelv tanulását, nemzetiségből, az uniót, vallásbéli kivételzetésnek hiszi. 'S itt először is bátorodom kérdeni: honnan tudjátok ti ezt uraim? hisz ezen osztlály nem is nyilatkozott még, sőt legnagyobb része az unióról nem is álmodott, vagy ti vagytok-é ezen osztlály véleményének organumai? Már ez más! Egyes esetekből az egésze következtetni nem lehet, egyes esetekre tehát ne hivatkozzatok. Vélitek, hogy azon nép, mely ennyi nyomást elbir szenvedni, néhány dogma és szertartás megváltoztatása miatt felzendül, azon dogma miatt, melyel tán soha nem volt tisztában, kivált ha megmondatik neki, hogy az unio nem leszzen egyéb, mint Krisztus vallásának az idő által rajta elkövetet ferdítésektől megisztult újraszűletése. Én az uniót vallásbéli kivételzetésnek nem tartom, belső hitétől e' kor nem olly könnyen válik el, hitével ő sirba száll, de egyesülnünk kell most, ha bár egyesülésünk csak formalis leend is, egyesülnünk kell a' jövendő végett, mert valamint ha két folyam egyesül, nem forrnak azonnal egyűvé, de azért őket senki egymástól el nem választja, így hiszem én, hogy fog egy új nemzedék felvirulni, mely e' kor munkáját bevégezze, mely közös nevelés által ugyanazon hit titkaiba avattatván vezetetik egy újon egyházba, hol nem leend véleménykülönbség, nem személyválogatás. 'S e' szempontból indulván ki én az uniót igen is korszerűnek hiszem 's vallom szükségesnek kivált most, midőn mind a' két felekezet új tan-rendszert készül behozni iskoláiba, hogy olly szabályok alapításának, miszerint mindkét felekezet ugyanazon elvek világánál ugyanazon hit ágában neveltessek. Luther és Calvin maradjanak ugyan fontos historiai személyek, de a' vallás földogmaira nézve egyedüli forrás legyen 's maradjon az evangyéliom. Tökéletes uniót tehát én sem hirdetek, de jövöre nézve annak magvát elvetni most igen korszerűnek látom, és miután olly szent lelkesedéssel lángolt fel e' dicső eszme kebleinkben, valóban örök szegyenére válnék századunknak, ha e' lelkesedés csak szalmatűz lett volna. És e' nemzet sokkal férfias jellemű, semhogy azon eszmét, melyet olly hön karolt fel, hitvány bábként esufosan ellökje magától, azon eszmét, mely mint phoenix hamvaiból olly dicsően kelt ki. Mind e' mellett tetszett a' békésieknek e' nemzeti ügyet gyanusítgatni is, midőn azt említik, mintha a' római katholicusok az uniót magok ellen irányzott összeesküvésnek vélnék, e' rém ellen, mert csakugyan rém, nekem nines fegyverem más, mint a' szánakozás! Az unio által ellene vélnék dolgoztatni a' nemzeti főfeladatnak, a' nyelv és alkotvány kifejtésének 's terjesztésének. Ezt uraim be kell bizonyítani, azután elhisszük. Továbbá mondják és szemtanuk után, hogy Poroszországban az unio eredménye vallásbéli közönyösség 's én szemtanu után tudom, hogy Poroszországban legjobb lábon áll a' népnevelés. Hogy függ-e két dolog egymással? avagy lehet valaki nevelt a' nélkül hogy vallásos legyen? — Az unio nem lesz meg, mert köz-alapítványi javainkat féltjük egymástól, azt mondják a' békésiek. És ez baj, mert itt önösség áll ellen, itt némi árnyéka látszik a' pénzaristokratiának! Ennek nemde értelme ez, mi — i. békési reformátusok — mint gazdagabbak, nem akarunk egyesülni a' szegény lutheránusokkal? és ha csakugyan olly mostoha gyermekei volnánk a' sorsnak, illy beszéd még akkor sem volna szabadelmű, mert ennek minden betűjéből szeretetlenség kandikál; de ezt unio akadályának hirdetni, illy állapotban, midőn mi sem vagyunk templom egerei, valódi — de hol vegyek eléggé kimélő szót? — bujósdi-ajtócska! De hát mely rész félti alapítványit? önök meglehet, kik a' gen. convent aktivitását kétségbe hozzák; de azt honnan tudják, hogy bizodalmatlanság féltékenység az ágostaiaknál is mutatkoznék? nemde önök beszéltek valamit a' hamis prófétáról? Én emkezem, hogy a' pozsonyi lyceumban, ráczok, zsidók, de még morvák is eschek is bevették a' tápintézetekbe, gyakran 's ingyen. És titlünk féltitek kincseiket? ugy-é soha nem olvastatok az evangyéliom ama' mondását: ha ki két ruhával

bir, adjon egyet a' szükölködőnek? ha csakugyan jobban bírjátok magatokat, hisz azon örüljétek, legalább néhány ezernek hálájára teszitek magatokat érdemesekké. — De elég, valóban mélyebben érzem a' fájdalmat, melyet illy beszéd által okoztatok, sem hogy azt szemetekre ne hányjam, 's hogy ezt megtehessem, feljogosít az ügy szentsége, melynek ti ártani akartok. J a n e s o v i e s Pál.

Erdélyi Országgyűlés. A' január. 24kén tartott országos ülésben kihirdetettek a' rendszeres biztosságokra szózatot nyertek nevei. Szótöbbséggel megválasztatvák: I.) Az urbér, adó és katonatartás osztályában: Bedeus József, gr. Degenfeld Otto, id. b. Wesselényi Farkas, id. gr. Bethlen János, Zeyk József, Topler Simon, Graef József, g. Teleki Domokos, Löw János, gr. Kálnoki Dénes, Pocsa Pál, Fogarassi János, b. Apor József, Pálfi János, Lészai Lőrincz, Ujfalussy Miklós, Fosztó Fer., Véér Farkas — II.) A' közigazgatásban: gr. Mikó Imre, ifj. gr. Bethlen Pál, b. Kemény Domokos, Balla Mihály, gr. Toroczka Miklós, Ugron István, Regius János, Schreiber Simon, Demeter József, Szabó József, Horváth János, Szombathfalvi József, gr. Béli Ferencz, Csorba György. III.) A' törvénykezésiben: Gál László, József, b. Kabós Dániel, Horváth István, Donáth Sándor, Schwarz János, Mysz Károly, b. Kemény Dénes, Bartha Károly, Kovács Dániel, Hoszszul László, Keller János. IV.) Vallás- és közmívelődésiben: ifj. Cserei Farkas, Gál Domokos, gr. Teleki László, Gálfalvi Imre, Meister Sámuel, Lészai Antal, gr. Kemény József, Grois Gusztáv, ifj. gr. Gynlai Lajos, gr. Bethlen Imre, Horváth Albert, Lukács Ferencz. V.) Kincstári és közigazgatásban: Lészai Lajos, Kozma Pál, gr. Béli György, Kozma Dénes, Mikó Mihály, Biedersfeld Fridrik, Szabó István, Másvilági István, Konrad Vilmos, Gedő József, Zeyk Károly, Gál János. E. H.

Spanyolország.

(A' cortes Espartero elhatározottságát Franciaország ellenében helyesli.) Salvandy Madridból távozásakor Glücksberg másodtitokokra bizta Franciaország képviselőt a' spanyol udvarnál, 's e' szerint azon hír alaptalan, hogy a' francia czimet a' követségi palotáról levették. Nemcsak Madrid összes lakossága, hanem a' cortes minden színű követi is legnagyobb tetszéssel tisztelik meg Espartero azon elhatározottságát, melyet a' francia követ ellenében tanusított, 's a' hirlapok igen örvendnek az eseménynek, mivel azt tanusítja, hogy minden párt-szenvedély rögtön megszűnik, midőn a' haza valódi érdeke, vagy nemzet méltósága forog kérdésben. A' cortes mindkét kamrája megismerő hálanyilatkozatot szavazott férfias elhatározottságra a' kormánynak, 's az illető indítványt mind a' két kamrában radicalok, kormánypártiak és absolutisták egyenlő felkesüléssel pártolták. —

Anglia.

(Uj vallásfelekezet.) Angolországban igen nevezetes vallásfelekezet fejtett ki, mely alapítója Pusey nevével Puseysmusnak hivatik és szerföltt gyorsan terjed, főleg az angol-egyházból számtalan követőre találván. Mig ugyanis ezen egyházat a' reformerek, chartisták, dissenterok és deisták szemlátomást csonkították; azaltal önkebléből legbuzgóbb bajnokai közül egy párt szakadt ki, mely őt az eddigieknél sokkal káros veszélyvel fenyegeti. Irányában sok hasonlósága van némelly magas állásu német protestansok kísérleteivel, minthogy a' puseysták vallásuknak a' nemzetiség ellenében szilárd alapot az által akarnak adni, hogy a' r. kath. számos szertartást vevének tel. Tehát nem annyira dogmák, mint a' kül istentisztelet körül forog az ügy kérdése. Hanem a' puseysták még tovább mennek, mint azon német protestansok, mivel az angol egyház közelebb áll a' katholicushoz, mint a' német protestans; tehát természetesen inkább hajlanak a' római szertartásokhoz. Ők nemesak mindentéle keresztekkel ékesítik templomaikat, imádságos könyveik 's papi öltönyeiket, oltárokon gyertyákat égetnek 's az egyházkat diákul énekelteik; hanem osztakoznak a' római k. hit nézeteiben is az egyház hatalmáról és a' szentségek erejéről. Miértis a' szentségek számát szaporítják és a' fülgyönást magokéva tették. Figyelemre méltó, hogy Pusey 's baráti eileintén elszakadástól az angolegyháztól nem is álmodtak, sőt inkább ezen sokféle-kép megrendített egyházat vélek tanjokkal erősíteni; most azonban, főleg a' miveltebb osztlálybelieknél 's az angol papság közt, annyira terjed ezen felekezet, hogy e' mozgalom a' közfigyelmet nagy mértékben igényli. Minthogy pedig legközelebb tekintélyes 's fényes családbeli lelkészek, mint Spencer, Sibthorp, kik eleve Pusey követőiként lépének fel, nyilvánosan a' római kath. vallásra tértek át: a' napi minden levő áttéréseket ez utóbbi vallásra puseyismusi befolyásnak tulajdonítják, és számos angol püspök, tanításit nem csupán a' kath. vallás, hanem egyszersmind a' puseysmus ellen irányozza, ezt annak megelőzőjeül tekintvén; 's a' mely papnövendékre gyanu van, hogy Pusey nézeteihez szít, azt semmi szín alatt pappá nem szentelik. Ezen új tan következtében az oxfordi egyetemnél, mely főnövendékhele az angol papoknak, két pártra szakadtak a' tanítók 's tanulók, egymással mint puseysták 's antipuseysták állván szemközt. Minap a' költészet tanítószékét kelle betölteni 's a' pártok versengtek azt saját pártjoki egyed számára megnyerni. Sőt némelly terjedelmes olvasatu hirlapok is harcznak már az új tan mellett. A' radical lapok, miknek az egyház egyébkint is száka szemökben, örvendnek annak látható elsüllyedendőségét, ezt főleg az unio körülmenyéből magyarázván, hogy a' reformatio Angolországban a' közszellemet át nem hatotta volt, hanem csak tökéletlen zagyaléket idézett elő, mi a' renyhe papi külszínben dermed meg. A' tory lapok, melyek eleinte kedvezőleg nyilatkoznak a' puseysmus iránt, jelenleg már egyetérté- nek a' wighlapokkal abban, hogy azon módszer, mely szerint a' philosophia Oxfordban tanítatik, főoka ezen egyházi jelenetnek, 's főleg a' még ott divatban levő scholastikai logikát gyanusítják. A' Sun pedig ott keresi főokát, hogy Angliában, hol azelőtt olly nagy philosoph fejek a' legelmésb rendszereket állították fel, jelenleg pang a' bölcsészet, 's az egyetemek beérik Aristoteles logikája 's Plato mysticis- musával a' scholasticusok fogalmai szerint. —

(Udvari hírek. Elegy.) A' „Brittannia“ gancsolja a' porosz kitaly elfogadatasára történt némelly készüléteket, főkép nem helyesli nehéz hadihajók küldetésit most tél közepén, azon teletszokon gyakorviharú tengerre, melyen illyenkor azok könnyen elsüllyedhetnek. Egyébiránt pedig a' porosz király alkalmasint tengeri betegségben fog fekhetni ágyában, 's így talán még nem is

láthatja majd, mennyi emberélet kockáztatik miatta. — Albert hget az ir-landi sz. Patrikend nagykeresztjével díszíté a' királyné. — Jan. 10. nagy ünnepélyvel tették le az új tőzséresarnok talpkövét. — Cochrane ellenhajóve-zér Khinába vitorlázott. — Portugália királynéjának férjét is várják a' ke-resztelési ünnepélyre, mint Coburg hget 's így az angol uralkodóháznak kö-zel rokonát. — A' John Bull' China elfoglalását ajánlja, 's azt hiszi, hogy 40 ezer angol katona könnyen meghódíthatná az egész mennyei birodalmat, holott kisebb erő megürököktheti a' háborút tenger költségszaporítással és siker nélkül. —

Franciaország.

(A' Siècle elíteltetett. Elegy.) Parisi újabb hírek szerint, a' Siècle ügyvivő-jét kemény itéllettel sújtá a' pairkamra, melly Chambolle nyilatkozatát semmi te-kintetbe vévén, csak azon egyszerű kérdést intézte az ügyvivőhöz: megismeri e sa-játjának a' lap végén álló aláírást? Ő ezt természetesen nem tagadhatá 's csak az-zal törekvék magát mentetgetni, hogy a' hírlapírók gyorsan kénytelenek dolgozni, 's nem választhatják meg eléggé szavaikat, minek következtében néha olyankor is sértnek, midőn épen nem szándékoznak csipősek lenni. A' pairkamra alig hall-gatott e' védelemre, mert az ítélet bizonyosan előleg elkészült már Lajos Fülöp pa-rancsa szerint 's azért a' nevezett hírlap ügyvivőjét 10 ezer frankra 's egy hónapi fogságra ítélte. A' minsterség ez üldöztetési rendszerrel bizonyosan czélt ér, mert a' független lapok vagy annyira elszegényülnek, hogy vagy megszűnni kényszerül-nek, vagy pedig létezhetősök 's nyugalmok végett az udvar zsoldját fogadják el, 's köpönyegüket megfordítják, mikép arfa elég példa van a' világban. — A' kö-vetkamrában Bineau megválasztása vitakozási tárgyul tüzetvén ki, a' minister-pártiak mindent elkövettek ellene, de minden ohajtott siker nélkül, mert Bineau megválasztását, Odilon-Barrot szónoklata után, tetemes többséggel jogszerűnek nyilvánítá a' kamra. A' Constitutionnel azonban azt hiszi hogy mind e' mellett is valódi életkérdésekben csakugyan többségre számíthat a' minsterség. Az eddigi ülések még mindig eredménytelenek, 's legfőlegb csak Toqueville keserű kifaka-dása érdemel említést, mellyel az magáta' követkamrát támadá meg, kiméletlenül sorolván el erkölcsi bajait, minők például: hivatalvadázat, pénzsomj, gyalá-zatos meggazdagulások 'sat., mellyek olly sok követet tévutakra vezérlenek. — A' Quotidienne gúnyosan említi, miszerint Salvandy új jelmondatért ment Spanyolor-szágba cziperpaizsa számára, 's már büszkén képzelé magán Caesar „Veni, vidi, vici, jelmondatát; de reményében csalatkozott, 's már most csak megtarthatja régi jelmondatát: „Non sumus salvi, sed salvandy.“ —

(Kivonat Thiers beszédjéből. Elegy.) A' jan. 20 ki követkamrai ülésben Thiers többi közt ezeket mondá: Ha mindjárt eleinte szilárd elhatározottságot mutatott volna a' keleti ügyben a' minsterség, ugy most nem kellene folyvást újabb vizsályoktól tartania. Mert a' keleti kérdés még koránsem oldatott meg, sőt inkább napról napra növekszik sulya. Sőt azt merem mondani, hogy e' kérdés veszélyesb most mint valaha. Fenyegetőzésről vádolnak minket, 's én állítom, hogy soha mérsékel-tebb hangon nem nyilatkozott Franciaország, mint épen minsterségem alatt. E' szót „háboru“ egyszer sem mondottuk ki, 's a' külföldi követekkel mindig legille-dékesb hangon értekeztünk. Mi csak komolyan fegyverkezünk. Ez eleinte nem igen használt ugyan; de miután láttá Európa, hogy Parist megerősítjük, 's minden áron föntartani készülünk Franciaország böcsületét, akkor a' várt hatás nem maradt el, 's az oct. 5 ki jegyzék megjelent, melly Alinak elfogadható jövendőt biztosított, 's ezt ő Franciaországnak köszönheté; de mellyiknek? Azon Franciaországnak, melly el akart inkább veszni, mint befolyásáról lemondani. Mi a' török birodalmat illeti, az hatalmas léptekkel siet a' megsemmisülés elibe, de a-zért nem kell gondolni, hogy elfoglalásával a' moszkák hirtelenkedni fognak, öklással várják be a' kedvező pillanatot; de azért bizonyosan az utolsó rubelt 's az utolsó kozákokat is kész kockára tenni a' czár, mihelyt azon kérdés jöne sző-nyegre, hogy ki legyen ura Konstantinápolynak a' gyöngye szultán helyett. Annál nevétségesebb tehát a' tengerszoros elzáratása, miután tudjuk, hogy Sebasto-polbul 3 nap alatt 20 ezer fegyverest szállíthat Konstantinápolyba a' moszka. Képzelnék Önök angol hajóhadat folyvást Alexandria előtt horgonyzani, francia hadsereget az alpesek tövinél és ausztriai táborn Pó folyam mellett; ugyan milly zajt fogna erre ütni egész Európa, 's ime a' moszkák iránt mégis illy furesa türel-met tanusít a' fekete tengeren! A' dardanellák elzáratásával tehát csupán a' hun-karskelésii moszka-török szerződést erősítették meg, melly botrányos bántalom volt egész Európa ellen, mert kihirdetése első napján hangosan ellenzé azt Anglia

és Franciaország, 's mostmá alakban ugy megerősíték azt, hogy jobban már magok a' moszkák sem kívánhatták volna. Tudják Önök, mit monda nagy Fridrik a' moszka udvarnak, midőn Lengyelországot eldarabolá? „Ezen Lengyelország nem él már többé, sőt mély fejetlenségbe süllyedt; ez egyikünknek sincs kedvére; vegyünk mindketten belőle egy egy darabot.“ Ámde nagy akadály volt e-lőtte: Franciaország. De tudják Önök, mit mondott erre nagy Fridrik? hogy alszik! Ezért leheté Lengyelországon osztozni. 'S mi tartá fön Törökországot? Csak Franciaország éber elhatározottsága. 'S ha ez eszme népszerűvé leend egész Franciaországban, akkor egész Európában egyet-len élet-kérdést sem merészlendnek Franciaország megegyezése nélkül eldön-teni. Katonáságunk számára nézve nem győzhetjük ugyan le az egész világot, de hatalmunk erkölcsi erőnkben alapszik, ez pedig abból áll, hogy az igazság min-dig részünkön van. 50 év óta mindig igazunk volt, mert legtermészetesb 's velünk született jogunkat gyakoroltuk, melly szerint javítottunk ott, hol azt szükséges-nek véltük, 's e' jog minden egyes embernek eltulajdoníthatlan sajátja. Zárszavaim honfitársimhoz ezek-émlékezzetek hajdani nagyságtokra 's legyen bátorságtok még többet is cselekedni.“ E' beszédet élénk megindulás követte. Passy védni törek-vék a' minsterséget, de elsorolt közhelyei nem igen nagyviszhangra találtak. Beryer igen nyersen nyilatkozott a' kormány ellen; szavai azonban leginkább csak sze-mélyeskedők valának, 's azért nem nagy hatást eszközöltek. —

Törökország.

(Görögország ellen mitsem inditnak. Hivataldíjak csökkentenek. Elegy.) A' porta fenyegetőzései, miszerint Görögországot fegyverrel szándékozik meg-szállani, jelenleg egészen elnémultak, alkalmasint a' külhatalmak intései miatt, vagy azért, hogy még azon utasítványoknak eredményit be akarják várni, mel-lyekkel a' török követ Mussurus Athenében ez ügy iránt láttaték el. És sokan haj-landók a' dolgot ez utóbbiból magyarázni a' nagyvezér szilárd jelleménél fogva. Mindenesetre eleve szigorúan kellene a' portának elhatározását megfontolni, mie-lőtt lépést tenne ezen eldöntő ügyben, főleg midőn az országot a' pénzügyi szabá-lyozások olly hatályosan rázzák meg. Mert bármilly ellensége is Izzet Mehemed az újításnak, a' pénzügyben mégis tetemes változást vett czélba: a' közjövdel-meket régi módszerint haszonbérbe adá 's a' hivatalnokok fizetését annyira csök-kenté, hogy azon öszveg, mit már jelenleg vonnak le a' fizetésből, havonként két milliő piasterre rug. Sok hivatal eltöröltetett, sok magasb hely alsóbb rangú tisz-tekkel tölletett be. De a' török hivatalnokok valószínűleg szerfölött jól valának fi-zetve, mert habár a' nagyvezér szobái telvék esdeklőkkel, kik éhenhalást emleget-nek, a' tisztek még jelenleg is uriasan megélhetnek, ha fizetésük felénnyire szállít-tatik is le, 's egy minsternek nincs mit tartania éhségtől, ha 70 ezer piaster helyett 40 ezret kap hónaponként.

Szýria.

Aleppo nov. 3 kán. Mi itten rég ohajtott békében élünk, nem ugy mint Da-maskus, hol a' keresztýének, sőt a' francziák is a' legdurvább üldözéseknek ki vannak téve. Debezeg nem így van ám Libanonban, hol a' drúzok 's keresztýének közt irgalmatlan öldöklés dulong. A' pápai követ Libanonban olly okszerűtlen volt, hogy valóságos keresztis háborút hirdetni nem áttallott, minden keresztýén köz-séget fegyverre híván fel a' közbéke háborító ellen. Mi lesz mind ennek kimenetele? fognak e' az európaiak ismét bele avatkozni? vagy talán Ibrahim térend vissza? Szerintünk ez utóbbi lenne legjobb, mert őt minden néposztály egyhangulag visz-szakívánja, sőt az Egyiptusból elbocsátott katonák is sajongva ohajtják a' pil-lanatot, mellyben Ibrahim Szýriát újból megszállandja. Erzerumban a' dögvész folyvást dühöng, itt is Anthapban némi ellenszert találtak fel, minek eredménye azonban alig adja meg a' fáradság és pénz díját.

Poroszország.

(Lengyelek haladása.) Posen jan. 12 én. A' lengyelek rövid óta egy társu-latba egyesültek, mellynek czélja: a' tanuló ifjuság elősegelése, de koránsem szo-ritkozik merően tudományos műveltségre, mi a' lengyelek közt már egyébkint is magasan felszökken, hanem főleg kiterjeszkedik az iparosztályokra, miket még jelenleg szinte egészen nélkülöz. A' módosb lengyelek mind tagjaivá levének a' társulatnak 's magokat 5 évre kötelezték, mint hallik, évenként legalább 20 tallér-fizetésre, egyes gazdagok azonban több száz talléri adózandnak évenként a' szent czélra. E'szerint a' társulatnak közel 7 ezer tallér évi jövedelme biztosítva van, mi-nek gyarapodását még bizton várhatni; mert a' lengyelek erőködései a' művelődési haladásban példátlanok. — Nálunk illy évenkénti segedelemmel szinte csudákat lehetne az ipar mezején eszközölni.

É R T E S I T Ő.

Hirdetés.

1) A' nm. m. k. udvari kamrának rendeleténél fogvást ezennel közhírül ada-tik, hogy f. évi febr. 15 én a' pesti kir. Főshivatal irótermében délelőtti 10 órakor a' sóhordási bére nézve 3 egymásután következő um. 1842. 1843. és 1844. évre csökkentő árverés fog tartatni. Kikiáltási árul a' bérek az illető sókamráknak a' dunaparthoz távolság-aránya szerint következő módon állapít-tattak meg. — A' sónak a' kamrából a' hajókra hordásaért minden mázsától csökkentési árverésül jelöltetik, és pedig
a' 6 és 5d. számú sókamrára $\frac{1}{8}$ kr. p. p.
a' 4 és 3d. számú sókamrára $\frac{6}{8}$ kr. —
a' 2 és 1ső számú sókamrára $\frac{5}{8}$ kr. —
A' sóhordóknak a' sóraktári udvarból aláhengergetéseért, minden hordó-tul 3 peng. kr.
A' sónak a' hajókból a' kamrába hordásaért 's a' sóhordóknak kigördíté-seért általjában véve 1 mázsától 1 p. kr.
A' transzító-szállításoknál, ha a' só egy hajóbul másikba átvitetik, a' bér csökkentési árveréseül mint kikiáltási ár. mázsájától $\frac{5}{8}$ p. p. szolgál.
Bérleti szándékozők 25 pengő forint bántapénzzel legyének ellátva. — A' kibérő azonfelül még 150 pgő forintnyi biztosítékra is (cautio) köteles.
A' föltételekről bővebben értesülhetni naponkint a' hivatal irótermében reggeli 8 órául 12ig. Délután 2 órául 4ig. — Pesten jan. 28 kán 1842. a' kir. Főshivatal által.

Iskolai segedelemdíj kinstári tiszt-fiak számára.
2) A' nm. m. kir. udv. kinstár részére közhírre tétetik: hogy folyó 184 $\frac{1}{2}$ iskolai évre egy ugyanazon királyi kinstári bemutatáshoz tartozó évenként 80 pengő forintból álló iskolai segedelemdíj ürült legyen meg, mellynek megnyer-hetése végett az illető eszedzőknek következő föltételek tüzetnek ki:
Iször ezen segedelemdíj csak valóságos magyar királyi udvari kinstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő sóházi, harminczadi, gazdasági, bányá-szi, vagy postatisztek fiait, vagy árvái részökre vagyon rendelve.
2szor ezt csak olly ifju nyerheti meg, ki a' nemzeti iskolából már kilé-pett, 's a' mult 1840 $\frac{1}{2}$ iskolai évből, jó erkölcsi viselete mellett a' tudomá-nyokban jeles előmenetelt tett, azaz eminentiát nyert.
3szor elkerülhetlen szükséges, hogy az eszedzők ebbeli folyamodásukat legfeljebb folyó esztendei Böjtmás hava (mártius) 10ik napjáig a' nagyméltó-ságú magyar kir. udv. kinstárnak bemutassák, 's azokhoz az illető ifjakat ér-deklő eredeti iskolai bizonyítványokat csatolják.
4szer végtére az is kívántatik, hogy a' könyörgő levelekben az illető szü-lék tulajdon szolgálatjuk idejét, és gyermekeiknek számát, az árvákra nézve a' testvéreik számát a' gyámgyondviselők hitelesen bebizonyítsák.
5sör Magában értetik: hogy ezen segedelemdíjre a' nem valóságos kirá-lyi kinstári tiszték fiait, valamint azok is, kik csak a' nemzeti iskolába járnak vagy nem jeles előmenetelűek, úgy nemkülönb azok is, kiknek eszedző-lei-veleik a' kifüztött határnapnak elmúltával, vagy pedig a' kívánt eredeti iskolai bizonyítványok nélkül nyújtatnakbe, számot nem tarthatnak. 3)